

aan tot meer samenwerking voor verschillende doeleinden te geraken. Deze resolutie werd niet goedgekeurd. De resolutie werd niet goedgekeurd. De resolutie werd niet goedgekeurd.

Het zal evenwel nog wel wat duren, voordat de gewenschte vereeniging tot stand zal gekomen zijn. Vele mannen van de vrije kerken willen wachten, dat de Schotsche staatskerk haar privilege zal verloren hebben en daardoor ook een vrije kerk geworden zal zijn, om dan de drie Presbyteriaanse gemeenschappen in een groote vrije kerk te vereenigen.

Dat het niet gemakkelijk gaat om kerken, die een tijd lang een gedeeld leven hebben geleid, te brengen, is ook in Schotland gebleken. Wat heeft het niet ingehaald, om de vereeniging tot stand te brengen tusschen de Evangelische Unie en de Schotsche Congregationalistische Unie, beide kleine groepen van kerken. Hoed gemakkelijk zal het niet gaan, om de privilege van de Schotsche staatskerk te doen wegvallen. De voorstanders van deze kerk doen al het mogelijke om de positie, die zij eenmaal neemt, te verdedigen.

In de Algemeene vergadering van de Vrije Schotsche kerk werd ook het jonge werk van den hoogleraar Drummond over de afstamming van den mensch ter sprake gebracht. Sommige kerkeraden waren van oordeel, dat dit werk niet in overeenstemming is met hetgeen de Bijbel leert omtrent den oorsprong van den mensch. Op voorstel van Dr. Raing verklaarde de vergadering, dat zij geen gronden vanden kon, om een rechtelijk onderzoek te verrichten naar hetgeen het bewuste boek leert. Als een pleister op de wond werd daarbij verklaard, dat de vergadering sympathie gevoelde voor de bezorgdheid, die door vele leden der kerk gekoesterd werd omtrent de portie van prof. Drummond's beschouwingen ten opzichte van gewichtige stukken van de leer der Schrift, welke de kerk beslissend handhaaft.

Dit is het dragen van water en vuur in één hand. Prof. Drummond kan dus gerust zijne Darwinische theorieën verkondigen en de kerk blijft volhouden, dat de leer der Schrift omtrent die schepping der wereld eeuwige waarheid is. Inmiddels worden de aanstaande leeraars der kerk opgeleid door een hoogleraar, die in een belangrijk stuk openlijk het tegenovergestelde leert van hetgeen de Schrift daaromtrent zegt. Wij houden het er voor, dat de Vrije Schotsche kerk en door zijne „declaratory act“ van de Generale Synode van 1892, waardoor de belijdenis der kerk werd verward, en nu weder door het aannemen van bovenstaande resolutie, hare positie tegenover de Schotsche staatskerk zeer heeft verzwakt. Althans rechtvaardige voorstanders der staatskerk hebben eenige stokken in handen gekregen om de vrije kerk te slaan. Men kan nu vragen: „gij zijt vrij van het staatskijk, maar hoe hebt ge uwe vrijheid gebruikt?“ om de menigte te doen gelooven, dat het al of niet vrij zijn, niets tot den bloei eener kerk doet.

Duitschland. Eene vergadering van voorstanders der landskerk.

In het laatste der vorige maand werd in Berlijn een groote vergadering gehouden van mannen die ongenut zijn over den gang der dingen op kerkelijk gebied, in 't bijzonder met betrekking tot de theologische faculteiten. Door een 60 a 70 mannen werd deze vergadering voorbereid, mannen, die door onderdom, ervaring en achtbaarheid vertrouwen bezitten en wier namen in Duitschland een goeden klank hebben.

Van de handelingen dezer vergadering zullen wij maar weinig mededeelen; alleen wenschen wij op te merken, dat zij saamgeroepen werd, om te protesteren en te handelen tegen den nieuwen vorm, waarin het rationalisme zich in Duitschland voordoet.

Of deze vergadering aan haar doel heeft beantwoord, al was zij ook door velen bezocht en al werd zij ook „sinnig“ genoemd, betwijfelen wij zeer. Het ontbrak er aan klaarheid. Had men het aan de vergadering gevraagd: wat is dan eigenlijk het „positieve Christendom“ waarvan gij den mond telkens zoo vol hebt, wat is dan eigenlijk „positieve theologie“ waarover gij telkens spreekt? Een duidelijk antwoord op deze vragen zoekt men in de verslagen der vergadering te vergeef. Volgens een Duitsch blad had men eenige grondstellingen omtrent den Christus, de Schrift, de Openbaring en de wonderen moeten vaststellen, om aan te duiden, binnen welke grenzen er in de Evangelische kerk leervrijheid zijn kan, en buiten welke de valsche theologie staat. Of liever, men zou verlangd hebben, dat de vergadering eens even zou uitgaan om te zeggen, dat de vergadering niet anders kan doen, dan de vergadering te verwerpen, bij de moderne theologen te kunnen indenken. Maar de vergadering kwam hier toe niet. Geen lid wist licht te ontdekken, om de grenzen te zien waarbinnen de theologie zich moet bewegen, om de kerk te kunnen dienen. De vergadering moest klaarblijkelijk geven, en heeft de verwarring, naar het ons voorkomt, nog vermeerderd. Ach, waarom stelt men zich bij dergelijke vergaderingen niet eenvoudig op het standpunt van de belijdenis der kerk. Het is alom niet een der leiders, noch een van de leden der vergadering, om de gedachte gekomen is, dat de kerk ook nog een belijdenis heeft, zodat als men saam komt om te trachten haar op te bouwen, men zich op het fundament, waarop de kerk gegrondvest is, moet plaatsen. Maar daar hebben de professoren in de theologie veel op tegen. Deze willen over het algemeen „vrij“ zijn in den zin, dat zij desnoods geheel het tegenovergestelde mogen leeren wat de kerk belijdt, en dan desniettemin staande toehouwen de mannen blijven opleiden, die de kerk dienen moeten.

Al heerschte dus op deze vergadering een Egyptische duisternis omtrent dingen die bij ons Nederlanders zoo helder zijn als de dag, waardoor zij natuurlijk met machteloosheid en onverschilligheid geslagen was, toch hebben de Ritscherliken zich over haar zeer bang gemaakt. Men bericht althans, dat de Berlijnse theologische faculteit een betwarschrift over hetgeen in de vergadering over de theologische faculteit gehandeld werd, bij den minister van eerediensten heeft ingediend, en de bescherming van dien raadman der kroon heeft ingetrokken. Het spreekt vanzelf, dat dit besluit niet eenstemmig kon genomen zijn, daar ook prof. Dr. Schlatter aan de vergadering deelnam en toch ook deel uitmaakte van de theologische faculteit te Berlijn.

Opmerkelijk is het, dat mannen als Harnack nu op eenmaal bij de wereldlijken om steun gaan zoeken, terwijl zij te voren hunne kerkelijke tegenstanders verveeten, dat zij door middel van de politiek hunne doeleinden, rechten te bereiken.

Achteruitzetting der Gereformeerden in de Unie.

Waarom eene vrije theologische faculteit?

De *Reformierte Kirchensatzung* blijft nog steeds klagen over achteruitzetting der Gereformeerden in de Unie. Zoo lezen wij in dit blad: „Met bewondering zal menig lezer kennis genomen hebben van de uiting van den predikant Maats op de Kerkconferentie van Berlijn: „men zou gaarne een Gereformeerde predikant (voor de parochiale gemeente) kiezen, als men maar zeker weet, dat hij geen „strijd in het kerkcollegium brengen zou.“ Zover is het nu reeds gekomen, dat de Lutherische de Gereformeerden in eene Gereformeerde gemeente het zwijgen willen opleggen! Jammer genoeg staat dit geval niet op zichzelf. In eene Gereformeerde gemeente te Bremen — wij zullen wanneer het geacht wordt namen noemen — stond jaren geleden een predikant beroepen te worden. Men had het oog laten vallen op een predikant, die inderdaad zeer berekend was voor zijne taak, maar die er geen geheim van maakte, dat hij beslist op Lutherisch standpunt stond. Men was zoo ruim van hart, om hem toch te verkiezen. Voor eenigen tijd was er weder een predikant te verkiezen. Ditmaal was een Gereformeerde „kreis“ een zeer bekwaam predikant uit Rhijnland kiezen, die als een beslist aanhanger van den Heidebergischen Catechismus bekend staat. Nu verklaart de Lutherische predikant, dat de gemeente nu feitelijk een gereformeerde gemeente is; de verkiezing van een beslist Gereformeerde zou tweedracht verspreken. De *Ref. Kz.* merkt op, dat het meten is met tweeelci maat. Het blad haalt nog een ander voorbeeld aan, om het beweerde te bevestigen. Wij houden het er sinds jaren voor, dat de Gereformeerde kerk in het kader van de gereformeerde Lutherische en Gereformeerde kerk, haar bestaan ja kan rekken, maar niet tot bloei vermag te geraken. Wanneer zullen onze Gereformeerde broeders in Duitschland ernstig den strijd aanbinden voor de vrije kerk?

Ook blijkt het uit een stuk van den predikant Von Bodelschwing, dat deze leeraar wel heeft gestreden voor eene vrije theologische faculteit, maar met het doel, om in die vrije faculteit mannen te vormen, die in staat zijn, om de Staats-universiteiten te dienen, ten einde daar den van der Christelijke beïjdenis omhoog te houden.

De hoogleraar Von Orelli te Bazel en graaf Zeilts hebben hunne instemming met de plannen van Von Bodelschwing betuigd, die zoo onbarmhartig door den president van den Oberkirchenrat, Dr. Barkhausen, zijn gelaakt. Maar het blijkt nu, dat niet de gedachte: „dat om het hooger onderwijs vrij maken“, bij Von Bodelschwing op den voorgrond heeft gestaan. Nu laat hij de leuze hooren: „Niet tegen de Staats-universiteiten, maar voor deze instellingen willen wij strijden en arbeiden! Het stichten van plantplaatsen en (plantzotten) opvoedingsplaatsen voor toekomstige leeraars der Universiteit, is de eigenlijke drijvende gedachte geweest.“

Ook deelt Von Bodelschwing mede, dat hij zich bezwaard gevoelt, wanneer het verwijt gedaan wordt, dat de kerk aan den Staat de rechte menschen niet levert. Wel zijn er in de kerk de rechte personen te vinden, maar de besten blijven op den achtergrond, zodat de minister zeggen kan, dat hij wel positieve professoren zou willen benoemen zals zij er maar waren.“

Wij zien hieruit, dat de beweging, door den predikant Von Bodelschwing in het leven geroepen in een verkeerd spoor loopt. Waarlijk de president van den opperkerkeraad had zoo niet op Von Bodelschwing behoeven te toornen.

Twee vonnissen.

Schier ongelooflijk komt ons een courantenbericht voor, volgens hetwelk een jong predikant uit de Consistorialbezirk Stade, wegens een ondoordachte uiting over de houding der tegenwoordig regerende vorsten tot het recht, door het Consistorium uit zijn ambt is ontsd, zonder pensioen of wachgeld, nadat hij eerst door den rechter tot eenige maanden vestingsstraf veroordeeld was.

Het is te hopen, dat dit vonnis door een „hooger“ kerkbestuur en door een hooger rechtbank vernietigd wordt. Terecht vraagt men in een Duitsch blad, welke straf men dan geven moet aan die predikanten, die zich niet een onvoorzichtig woord laten ontvallen, maar die selselmatig week aan week de belijdenis der kerk op zijde zetten en de majesteit van den Koning der kerk beledigen. Van een andere zijde wordt ons geschreven, dat de zaak in de Haanoversche landskerk heel wat opzien baart, en dat men niet verstaat, hoe men in dit geval tot de toepassing van de hoogste straf is overgegaan, waardoor een predikantenfamilie, wier naam in Hannover de beste klank heeft, in ellende gedondeld wordt.

Nog erger komt ons voor, dat in Mecklenburg eene vrouw, die bij de begrafenis van haar kind een gezangvers opgezeigd had, tot een geldboete veroordeeld werd.

Zij had gezondigd tegen de wet, die verbiedt, dat bij het begraven toespraken worden gehouden door personen, die niet het radikaal van predikant hebben! De vrouw had een predikant uitgenoodigd, om de begrafenis van haar kind bij te wonen; deze had aan haar verzoek niet voldaan en nu meende zij niet beter te kunnen doen, dan een toepasselijk gezangvers bij de geopende groeve uit te spreken!

WINCKEL.

Door Kinderen.

DE AMERIKAANSCH E LEEUW.

II.

Zouds gij wel een heit opgemerkt, kunnen katten ontzaglijk veel slapen, en al hun neven en nichten verstaan die kunst even goed, ook de poema. Over dat slaapt hij gewoonlijk op een boom of in 't gras. Een eigenlijke verblijfplaats heeft hij niet, hij is een dakloze, een avonturier, maar dat is juist wat hij lief. Tegen de schemering echter ontwaakt hij en gaat op roof uit. Dat herinnert ons aan de beschrijving, die in den heetlijken rozen Psalm van het roofgedierte wordt gegeven:

„Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in den welken al het gedierde des wouds uitroept de jonge leeuw, brisende om eenen roof, en om hunne spij van God te zoeken. De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hunne holen.“

Is de tijd tot bezig zijn gekomen, dan kan de poema, ook weer juist als alle katten, heel wat uitvoeren. Hij dwaalt in een nacht dikwijls tusschen ver. Trouwen, hij beweegt zich licht en gemakkelijk, is zeer sterk en kan springen doen, die hem in eens vier a zes el ver brengen. Dat helpt nog eens! dat hij bij nacht uitgaat, gelijk trouwens alle roofgedierte, heeft onder anderen daarin zijn oorzaak, dat hij dan goed zien kan. Wel verbergt hem 't zonnelicht nu juist niet, maar toch ziet hij bij schemerlicht en in 't donker

beter dan bij dag. Dat maakt hem tot zulk een gevaarlijk aanval. Daarbij komt nog dat zijn gehoor heel fijn is; de reuk daarentegen is bij hem zwak.

Een moedig dier is de poema volstrekt niet. Voor menschen, ja ook voor honden staat hij dadelijk op de vlucht, en verdedigt zich alleen in den uitersten nood. Maar des te meer doet hij aan weerloosheid denken, zijn tanden en klauwen voeden. In de streken van Zuid-Amerika, waar hij woont, vindt men ontzaglijke kudden vee, en zeer groote troepen wilde paarden. Wee het kalf of het veulen, dat van de moeder afgedwaald, een poema ontmoet. Het wordt meedogenloos verscheurd en geheel of voor een deel verslonden. Niet beter gaat het anderen zwakkeren dieren, als schapen, geiten en dergelijken. Ook weldende herten, rondlopende misreuters, muskusrinnen enz., zijn bij den poema zeer bemind, doch hoe men die heide moet opvatten, begrijpt gij wel. 't Is in denzelfden geest als wanneer iemand die graag smult, zegt, dat hij van kippen houdt.

Zelfs de vlugste dieren zijn voor den poema niet veilig. Een asp is tamelijk knap in 't klimmen en springen, toch is de poema den asp den baas, en weet hem na te jagen en in te lalen door de dichtste struiken heen en van den eenen tak op den anderen. Ja, zelfs vogels worden de buit van den viervoetigen roover. Struikvogels, papagays en andere vogels ondervinden dat. De poema slaapt niet als een kat, bijna onhoorbaar, op zijn prooi toe; dan doet hij een sprong en — wat hij hebben wil is gegrepen. Mistuk hem dit echter, zoo doet hij niet als de beest katten, die 't dan opgeven, maar zet het aan de baai die hij beloofd nog achterna. Lang echter houdt hij dit niet vol.

Veel grooter dan zijn moed en nog grooter dan zijn kracht, is bij den poema de bloeddorst. Lang niet altijd vreet hij de prooi, door hem bemachtigd, geheel op. Heeft hij een dier buit gemaakt, zoo scheurt hij het den keel open en lekt het bloed op, eer hij gaat vreten. Is het een groot dier, b. v. een kalf of een veulen, dan vreet hij enkel het voorgedeelte. Het overige bedekt hij met stroo of met sand, en keert dan den volgende nacht terug om het restje op te smullen. Dit is te zeggen als hij in dien tijd niet wat anders heeft weten te krijgen, want gelukt dit, dan houdt hij het bij 't versche en laat het overige rusten. Of dit geschiedt om anderen ook wat te gunnen — wij zelf niet meer hebben wil — durf ik niet zeggen. Is een dier niet zoo groot, dan denkt de poema: een klein winstje een zoet winstje, en verslindt het geheel. Kan hij vele dieren, b. v. jagen in een nest, te gelijk aanvallen, dan doodt hij er niet maar één en vreet dat op, maar hij doet evenals de martens in onze streken. Hij vermoordt al de dieren en zuigt elk het bloed uit.

Gij begrijpt nu wel, hoe schrikkelijk zoo'n poema onder een kudde kan huishouden. De verworsten dingen die hij in de troepen schapen en runderen aanricht, zijn soms ontzettend. 't Is gebeurd, dat één poema in een enkel nacht derig, veertig, ja nog meer schapen doodde. Van het vleesch vrat hij niets, doch hij dronk het bloed dat uit de opgescheurde keelen der armen dieren vlood. Toen die poema den volgende dag in een bosch daar vlak bij werd doodgeschoten, vond men dan ook zijn maag nog vol bloed. Dat zulk een dier veel gejaagd en waar het kan uitgerooid wordt, is dan ook best te begrijpen. (Siet volgt.)

DE GEVOLGEN VAN EEN OORVEEG.

I.

De dertigjarige oorlog was een tijd van groote ellende voor Duitschland. Roomschen en Protestanten stonden tegenover elkander en bestreden elkaar fel. De oorzaaken waren veelal dezelfde, als die bij ons tot den tachtigjarigen oorlog geleid hebben.

Weinige jaren vóór 1618, toen die dertigjarige oorlog begon, hadden de Protestanten al telkens geklaagd, dat de zoogenamde godsdienstvrede werd geschonden. Doch dit klagen bleef hater weinig. Want de toenmalige Duitse keizer was geen man om op de klachten van „ketteren“ veel te letten. Liefst zou hij gezien hebben dat al wat Protestantisch was weer uit het land verdween. 't Baatte dus weinig bij hem recht te zoeken. Daarom hielp men zichzelf. Op aansporing van den keizer vorst van den Palts vereenigden zich een aantal Protestantse vorsten en rijksteden (zulk die een zelfstandig bestuur hadden) tot een verbond, dat het Protestantse verbond heette. Dit strekte tot bijstand onderling tegen allen aanval en geweld.

't Duurde echter niet lang, of van Roomschen kant begon men dit na te doen. Er ontstond ook een Roomsche verbond of Liga; aan 't hoofd daarvan stond vorst Maximiliaan van Beieren. Nu regeerde te dien tijd over de hertogdommen Jülich, Kleef en Berg, die niet ver van Nederland liggen, een hertog, Willem geheeten, die in de geschiedenis den bijnaam draagt van den goede of den onnoozele. Hij was niet wel bij zijn verstand. Deze hertog nu stierf zonder kinderen na te laten, en zijn dood was de eerste aanleiding dat het tot vijandelijkheden kwam tusschen de twee partijen die, als gezegd, elk in een bond waren vereenigd.

Gij moet namelijk weten, dat niet duidelijk was uit te maken wie eigenlijk de naaste en rechte erfgenaam des hertogs was, en wie in zijn plaats moest gaan regeren. Zoo kwamen er dan al spoedig liefhebbers op, die meenden dat zij er de naaste toe waren, en we zullen zien wat daarvan 't gevolg was.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Dengeham A. (Friesland), H. Stuyvoet te Oosterend (Texel). — Holwerd, G. P. Oberman, and aan de Vrije Universiteit. — Werkendam A. J. F. van Anken te Urk. — Looptjeun A. (Appelwoud), E. Wieringa, cand. te Kampen. — Burum (Fr.), H. te Velde te Varnsee (Geld.). — Aalten (d. Coevorden), J. van Mantgem te Harderwijk. — Aalten B. J. D. van der Velde te Middelharnis.

AANGENOMEN: Wismann en Baard (Fr.), H. Meijer, cand. aan de V. U. — St. Anna-Parochie (Fr.) A. J. Veenstra te Ten Boer c. a. (Gron.) — Neermooi (O. Fr.), H. Vollen, cand. te Ermelo.

BEDANKT: Langewijk (Z. H.), C. Stokten te Bolnes (Gron. Ridderkerk). — Nijkerk op de Veluwe, P. A. S. Sijbevis Smitt te Monster. — Oosterbeek, H. Teunink te Werkendam B. — Breda, G. Wieringa, cand. te Kampen.

Nederlandse Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Wemmelinge (d. Goois), P. S. Meerburg te Kapelle aan den IJssel. — Oud-Reijndal, P. Bokma te Brunssum. — Scherpenzeel, A. v. d. Heide, cand. te Leusden. — Zierikzee, J. van der Molen, J. C. Benit te Purmerend (N. H.). — Kraaiwoud (Goo.), J. A. Williamsdorp (Goo.). — L. S. de Bruijn, pred. Oost-Indië. — Berouwen (d. Zierikzee), T. A. L. Schröder, emer. pred. te Apeldoorn. — Nieuwe-Beerland, D. Tjalma te Veen (N. H.). — Ter Aar (d. Leiden), J. J. Boomsma te Zoutmeert en Zoutwaart. — Waarder, D. Ozinga te Wijkell. — Zeg-

brugge, K. A. de Groot A. te Houten. — Lemmer, D. Zoete te Suawoude (Nietkerkeradeel). — Monster, K. W. Vethake te Oversch. — Mullum, M. Buiskoop te Burgward en Nijctum. — Wijnsterp en Duurswoude (d. Heerenveen), K. Lijfering te Noordwijk.

AANGENOMEN: Vissingen (vac. Talma), C. H. H. nigher te Haarloo. — Muiden, J. Ph. Hattink te Nieuwerkerk aan den IJssel.

BEDANKT: Urk, J. J. C. van Toorenbergen A. te Geemuiden. — Zelhem (d. Zutphen), Chr. Hannigher te Haarloo (d. Zutphen). — Ee, H. A. van Oostrum Soede te Kolham. — Hooge-Zwaluwe, C. J. Montijn T. J. te Chaam. — Randwijk (Geld.), R. Jaarsma te Balk (Fr.). — Beestum, A. van der Heiden, cand. — Haaselt, D. Ozinga te Wijkell. — Ferwerd (Fr.), J. Groeneweg te West-Terschelling. — Haarlemmermeer, J. Bruggink te Rijssen. — Schoonhoven (d. Gouda), P. S. Bartsia te Streefkerk. — Zwang-Westende, W. Stiel te Aalsum. — Wageningen, C. Verhoeff te Utrecht.

Onder vriendelijke dankbetuiging aan zoovele geabonneerden, die de Administratie de verschuldigde abonnementsgelden over het afgelopen kwartaal toezonden, neem ik de vrijheid, hen, die dit nog niet deden, nogmaals aan mijn verzoek te herinneren, om zulks alsnog vóór of op den 18den dezer te doen.

De abonnementsprijs is voor „De He“ / 120 per kwartaal.

Op ontvangst van den postwissel den afzender daarvan terstond bericht gezonden, dat tevens tot quantitate strekt.

J. A. WORMSER.

Directeur-uitgever.

P. S. Intekenaren op de premie „E voto Dordrecht“ wordt herinnerd, dat den 1sten Juli d. l. de vierde termijn (de deel) van f. 0.75 per exemplaar was te voldoen. Men zal mij verplijden door met dat bedrag den postwissel te verhoogen.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

Amsterdam, Juli 1895.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:

GEDICHTEN

van

J. A. WORMSER.

Prijs f1.25. In stempelb. f1.90.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Door Mr. J. Tjebbes, te Leeuwarden, van

wijlen den heer S. R. Supert f 1000.

Aan Contributies:

Door den heer P. van Vliet te Axel f 50;

door Dr. F. Drost te Vlaardingen van de Stui-

verseren. (te storting) f 50; van den heer J.

Sjaardema te Amsterdam f 2.50; door Dr. M.

Wijnia te Nijemirdum (Gastland) f 33.75;

door den heer A. P. J. Bujs te Oudewater

f 11.50; door den heer H. J. ten Kate te Noelle

f 14.50; door Dr. C. C. Schot C. te Harder-

wijk f 30.50; door 't Local Comité te Rotter-

dam f 1000.

Op de Jaarvergadering

van de Gerei. kerk te Spijk (Gr.) B f 4.12.50;

van idem te Leeuwarden B f 13.08;

van idem te Nieuwerkerk a/d. IJ. f 2.99; van idem

te Leiderdorp (halve coll.) f 16.99; van idem

te Leiden C f 11.68; van idem te Katwijk a/d.

R. f 6.44; van idem te Katwijk a/z. f 7.30.50;

van idem te Rijnsburg f 9.50.

Aan Schenkingen:

Van Dr. T. W. te Leiderdorp f 2.50; door

den heer Anie Verduijn, van de Stuiversveren.